

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: A. Ch.
e.č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2021, č. j. OAM-10/ZA-ZA12-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2021, č. j. OAM-10/ZA-ZA12-ZA20-2021 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní

ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že Gruzie je s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie považována za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný na základě informací o zemi původu mimo jiné doplnil, že v Gruzii jsou v rámci ústavního pořádku garantována základní lidská práva a svobody. Přestože lze hovořit o nižší úrovni jejich ochrany, tamní vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno nejen v rámci činnosti státních orgánů či řady neziskových organizací, ale rovněž prostřednictvím institutu ombudsmana, kterých poskytuje jednotlivcům ochranu.
4. Ve vztahu k důvodům žalobce předestřeným v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný dále uvedl, že domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu nebyla z jeho strany vyvrácena. V jeho případě se totiž jednalo o problémy spojené s tím, že měl mnoho věřitelů a vysoké dluhy. Z toho důvodu mu byl zabaven dům a následně byl ze strany části svých věřitelů v roce 2017 fyzicky napaden, což však na policii neoznámil, protože si byl odpovědnosti za své dluhy dobře vědom. Současně žalobce vypověděl, že neměl se státními orgány či bezpečnostními složkami v zemi původu žádné problémy.
5. Podle názoru žalovaného tak v řízení nevyšly najevo okolnosti svědčící o tom, že žalobce by nemohl účinně využít vnitrostátní prostředky ochrany, které jsou tamním občanům k dispozici. Za důvod pro udělení mezinárodní ochrany poté nelze považovat ani snahu o získání povolení k pobytu za účelem zaměstnání, což by představovalo zneužití institutu mezinárodní ochrany, který je určen pro životní situace jiného charakteru.
6. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se příslušný správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

7. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný postupoval nesprávně, pokud žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany posoudil jako zjevně nedůvodnou. V této souvislosti bylo argumentováno tím, že žalovaný nezjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností, neboť si neopatřil dostatek aktuálních informací o zemi původu, které by souvisely s azylovým příběhem žalobce. Konkrétně se žalovaný vůbec nezabýval tím, zda jsou obavy žalobce z návratu do vlasti opodstatněné, a to ve vazbě na uplatňované

způsoby vymáhání dluhů v zemi jeho původu a související otázku dostupnosti a účinnosti ochrany ze strany orgánů veřejné moci. Stejně tak žalovaný nevzal do úvahy možné uložení humanitárního azylu. Podle názoru žalobce tak bylo pro vydání rozhodnutí určující pouze to, že pochází z Gruzie (pozn. soudu: v žalobě je nesprávně uváděna Moldávie).

8. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu s odkazem na právní ukotvení institutu zjevně nedůvodné žádosti doplnil, že v případě žalobce nebyla domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu vyvrácena.
10. V této souvislosti žalovaný zdůraznil, že žalobce neopustil zemi původu z azylově relevantních důvodů, ale pouze proto, že měl ekonomické problémy spojené s dluhy vůči věřitelům. Kromě toho si chtěl na území České republiky legalizovat pobyt za účelem zaměstnání. Žalobce ostatně již dříve disponoval pracovním povolením, které však pozbyl a o nové si nepožádal. Co se pak týče podkladů pro rozhodnutí, žalovaný vycházel z informace o zemi původu, která obsahuje dostatečné a podložené údaje o tom, že Gruzii lze obecně považovat za bezpečnou zemi původu. Sám žalobce doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhoval. Je zřejmé, že jeho záměrem byla legalizace pobytu na území, a to v rozporu s účelem institutu mezinárodní ochrany.
11. S ohledem na výše uvedené žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

12. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol (včetně kopie cestovního dokladu žalobce), záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 13. 1. 2021.
13. Z daného protokolu vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu proto, že měl v zemi původu finanční problémy, nemohl uživit rodinu a splácet své dluhy. Proto odcestoval za prací do České republiky. Následně však v důsledku administrativního pochybení pozbyl dosavadní povolení k pobytu. Do vlasti se žalobce opakovaně navracel (v letech 2018 a 2019). Ke svým finančním problémům dále uvedl, že jsou spojeny se závislostí na hazardních hrách a vysokými dluhy, které chtěl splatit prostřednictvím půjček od banky a soukromých osob. Z důvodu jejich nesplácení přišel o dům a v roce 2017 byl dokonce fyzicky napaden. Od té doby se snaží dluhy splácet a s věřiteli již nemá zásadní problémy. V zemi původu neměl nikdy žádné obtíže se státními orgány ani nebyl trestně stíhán. Pokud by se vrátil do Gruzie, nebyli by si s rodinou schopni zajistit obživu.

14. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla do správního spisu založena Informace OAMP ze dne 11. 11. 2020 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu. Z protokolu ze dne 26. 1. 2021 poté vyplývá, že žalobce se nechtěl seznámit s podklady pro rozhodnutí a ani nenavrhoval jejich doplnění.
15. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
17. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
19. Žaloba **není důvodná**.
20. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, které by se přímo týkaly azylového příběhu žalobce, tedy jeho obavy z věřitelů, ze strany kterých byl v minulosti fyzicky napaden. Kromě toho se měl žalovaný zabývat tím, zda nejsou v případě žalobce dány důvody pro udělení humanitárního azylu.
21. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
22. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: *„stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo*

trestům a k brozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“

23. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
24. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 7. označuje za bezpečnou zemi původu rovněž Gruzii, a to s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
25. S ohledem na skutečnost, že žalobce před odchodem z vlasti pobýval ve městě Tbilisi, které se přímo v oblasti Abcházie či Jižní Osetie nenachází, je možné ho na základě dotčené právní úpravy zásadně považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
26. Krajský soud dává žalobci částečně za pravdu v tom, že v opatřené informaci o zemi původu nejsou přímo obsaženy údaje o tom, jaké prostředky právní ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob (věřitelů) jsou jednotlivci v zemi původu žalobce k dispozici, popř. do jaké míry jsou tyto prostředky dostupné a účinné. Na druhou stranu je nutné vycházet z toho, že se statusem bezpečné země původu je neodmyslitelně spojeno rovněž zakotvení systému vnitřní ochrany, jehož fungování zajišťuje policie a další orgány veřejné moci, byť nelze v individuálních případech zcela vyloučit snížení jeho dostupnosti či efektivnosti, a to typicky v případě politicky vysoce angažovaných osob nebo takových, které byly vystaveny nezákonnému jednání přímo ze strany samotných vykonavatelů veřejné moci.
27. K obdobnému závěru ostatně ve vztahu k fungování právního systému v Gruzii dospěl také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 12. 12. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 – 45, uvedl, že: „*Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs*

226/2018 - 27). *Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu.“*

28. Žalobce poté ve správním řízení vypověděl, že se na policejní orgány v zemi původu kvůli napadení ze strany soukromých věřitelů vůbec neobrátil, aniž by s nimi měl v minulosti jakékoliv problémy, což by jinak mohlo vyvolávat pochybnosti o tom, zda by mu byla ochrana skutečně poskytnuta. Nevyužil tedy vnitrostátní prostředky ochrany, které měl na základě výše uvedené domněnky bezpečné země původu k dispozici. K tomu je vhodné doplnit, že žalobce měl být napaden již v roce 2017, přičemž se od té doby do Gruzie opakovaně a dobrovolně vracel. Současně vypověděl, že se od té doby snaží dluhy splácet, protože již nemá s dotyčnými věřiteli žádné zásadní problémy. Obava žalobce z hrozby pronásledování by tak nebyla ani za normálních okolností důvodná.
29. Kromě toho nelze se žalobcem souhlasit ani v tom, že žalovaný měl na podkladě jeho azylového příběhu posoudit možnost udělení humanitárního azylu. Tento závěr jednoznačně vyplývá z již odkazovaného ust. § 16 odst. 3 věty druhé zákona o azylu, který v případě žadatelů pocházejících z bezpečných zemí původu počítá s tím, že příslušný správní orgán se vůbec nezabývá tím, zda by jinak byly dány důvody pro udělení jednotlivých forem azylu či doplňkové ochrany.
30. Pouze nad rámec uvedeného proto krajský soud dodává, že humanitární azyl má vůči ostatním formám mezinárodní ochrany subsidiární povahu, přičemž je na podkladě správního uvážení využíván za mimořádných okolností, za které nelze obecně považovat pouze zhoršenou ekonomickou situaci žadatele způsobenou dluhy, natož za předpokladu, že není objektivně způsobena chudobou v zemi původu, ale naopak souvisí se subjektivním chováním žalobce, resp. s jeho závislostí na hazardních hrách.

VII. Závěr a náklady řízení

31. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. července 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce